

Nog na mopperend over dit ongerief wals ik met wit Dhr Geseling op navolgende wijze van het bord.

1	d4 !	d5
2	c4	c6
3	Pc3	Pf6
4	Pf3	dxc4
5	a4	Lf5
6	e3	e6
7	Lxc4	Lb4
8	0-0	0-0
9	De2	Pbd7
10	Pe5	

De variant die Kasparov onlangs tegen Anand speelde in Dortmund.

	10.....Te8	
11	Pxd7	Dxd7
12	f3	Pd5
13	Pa2 !	

e4 levert niets op.

	13.....Lf8	
14	e4	Lg6
15	De1	f5 ???

Dezelfde blunder als in de eerder genoemde partij.

16 exd5

1 - 0

De laatste ronde overspeelde ik Dhr de Gevel.

Ook deze man bleek er niets van te kunnen.

Volgens de insiders mocht ik mij wel gelukkig prijzen dat ik de wedstrijd-leider van de Gaanderse Schaak Vereniging op ruime afstand had weten te houden, niet vanwege zijn enorme schaak-capaciteiten, maar wel vanwege zijn nogal onwelgevoegelijke lichaamsgeur.

Na wat plaatselijke schonen te hebben afgelikt nam ik van Dhr Buitendweg, een klein kalend mannetje en tevens de hoofd-redacteur van de G.S.V., de beker in ontvangst en spoedde mij naar de kroeg, waar het enige bewijs van de toernooiwinst van de hand werd gedaan voor een twaalfstal biertjes.

Op de terugweg overwoog ik het nog om een boek uit te brengen onder de titel " The winner of the Gaanderen Open."

Toch zie ik daar mij van af, want laat ik mij maar eerst bewijzen op de topborden van het zesde aankomend seizoen.

Ronald Verbeek.

Voor velen van u zal Aad Everwijn geen onbekende zijn, jaar na jaar scoort hij onverstoort zijn punten voor Overschie. Rustig en bescheiden als hij is zou je niet zeggen dat deze aan topscorer van het tweede is. Reden om eens met hem te gaan praten.

Hoe ben je met schaken begonnen ?

Schaken heb ik van mijn broer geleerd toen ik een jaar of 14, 15 was. Toen ik 18 was biljartte ik veel en in die biljartzaal stond ook een schaakspel, waarop ik tussen het biljarten door zat te schaken. Zo kwam ik een speler uit het eerste van Overschie tegen, Arnold Onverstaanbaar, die vond dat ik zo in het tweede kon spelen. Eind 1968 heb ik deelgenomen aan een snelschaaktoernooi van Overschie, dat beviel me goed, dus ben ik in '69 lid geworden en gebleven.

Er zijn er trouwens nogal wat van de ouwe hap die er toen ook al bij waren: DPL, Degeling, Blonet, Oosthoek en anderen.

Doe je er veel aan ?

In mijn jonge jaren deed ik veel aan schaken, vooral uit de Prisma's van Bouwmeester, dat waren de enige betaalbare. Nu heb ik zo'n 500 schaakboeken, waar voor mij een schaker uitspringt: Emanuel Lasker !

Opmerkelijk: meestal noemen schakers Fischer, Aljechin, etc. Waarom Lasker ?

Vanwege zijn stijl, niet alleen de tegenstander indammen en positioneel van het bord spelen maar ook risico's nemen en de tegenstander de kans geven het fout te doen.

Mijn eigen stijl is natuurlijk in de loop der jaren wel veranderd: als je jong bent wil je steeds op f7 offeren maar als je sterkere tegenstanders ontmoet lukt dat niet zo makkelijk meer.

Heb je een favoriete opening die je al jaren speelt ?

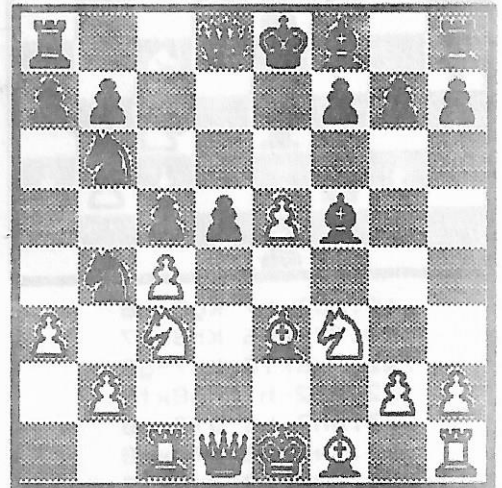
Nee, ik heb nooit lang achter elkaar hetzelfde gespeeld, ik denk dat het slecht is, gaat dan

teveel schablone spelen. Ik probeer altijd zo snel mogelijk uit de theorie te komen, zodat m'n tegenstander het ook niet meer weet.

Wit: A Everwijn
Zwart: A P
Deeleman

1983

1. e2-e4 Pg8-f6
2. e4-e5 Pf6-d5
3. d2-d4 d7-d6
4. c2-c4 Pd5-b6
5. f2-f4 d6xe5
6. f4xe5 Pb8-c6
7. Lc1-e3 Lc8-f5
8. Pb1-c3 e7-e6
9. Pg1-f3 Pc6-b4
10. Ta1-c1 c7-c5
11. d4-d5 e6xd5
12. a2-a3

13. Tc1xc2 Pf4-c2
14. Dd1xc2 Lf5xc2
15. Le3-g5 f7-f6
16. e5xf6 g7xf6
17. Dc2-e4 Ke8-f7
18. Pf3-e5 Kf7-g7
19. Lg5-h6 Kg7xh6
20. De4-h4

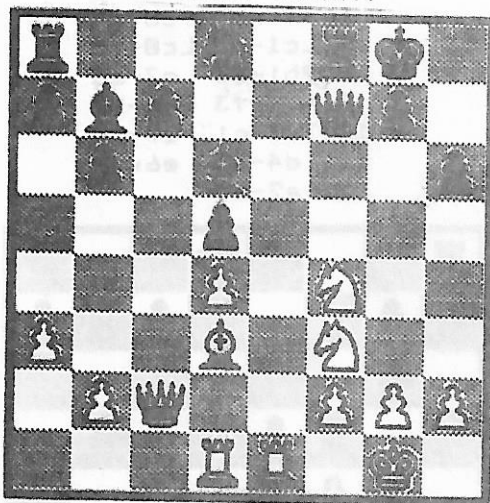
Zwart geeft op.

Wit: A Everwijn
Zwart: G Legemaat

Rotterdam 1984

1. Pg1-f3 Pg8-f6
2. d2-d4 e7-e6
3. c2-c4 b7-b6
4. Pb1-c3 Lc8-b7
5. Dd1-c2 Lf8-e7

6. e2-e4 d7-d5
7. c4xd5 e6xd5
8. e4-e5 Pf6-e4
9. Lf1-d3 Pb8-c6
10. a2-a3 Pe4-g5
11. Lc1xg5 Le7xg5
12. O-O h7-h6
13. Tf1-e1 O-O
14. Ta1-d1 Lg5-e7
15. Pc3-e2 Dd8-e8
16. Pe2-f4 Pc6-d8
17. e5-e6 Le7-d6
18. e6xf7 De8xf7

19. Ld3-h7 Kg8-h8
20. Pf4-g6 Kh8xh7
21. Pg6xf8 Kh7-g8
22. Dc2-h7 Kg8xf8
23. Dh7-h8 Df7-g8
24. Te1-e8 Kf8xe8
25. Dh8xg8 Ke8-d7
26. Dg8xg7 Kd7-c8
27. Pf3-e5 Lb7-c6
28. Td1-c1 Lc6-a4
29. Dg7xh6

Zwart geeft op.

Wit: A Everwijn
Zwart: R J Kloek

24 juni 1983

1. c2-c4 c7-c5
2. Pb1-c3 g7-g6
3. Pg1-f3 Lf8-g7
4. e2-e3 e7-e6
5. d2-d4 c5xd4
6. Pf3xd4 Pg8-e7
7. Pd4-b5 O-O
8. e3-e4 f7-f5
9. Lc1-f4 Pb8-c6
10. Lf4-c7

Zwart geeft op.

Het hangt er ook maar net vanaf wat ik onlangs nagespeeld heb; als ik een mooie Ben-Oni nagespeeld heb zit ik ineens Ben-Oni te spelen. Pure openingstheorie vind ik weliswaar niet minder belangrijk, maar je tegenstander gaat dan 20 zetten uit het boekje doen, dat schiet niet op. (hoewel !?)

Ik heb een hele tijd Pf3,g3,Lg2 gespeeld, tegen de tijd dat je kijkt wat je tegenstander gedaan heeft, staat ie al verloren, zitten ze met stomme zetten te krotten.

Doe je wel eens aan toernooien mee ?

Heel vroeger (voor '75) heb ik wel eens aan een paar PK's meegedaan, ongeveer 2e klasse met meestal goede resultaten.

Door mijn werk in de beveiliging (onregelmatige diensten, altijd s'avonds werken) heb ik geen tijd om bijvoorbeeld iedere donderdag aan het kampioenschap van Rotterdam of van Volmac mee te doen.

Ik bereid me nu ook in het geheel niet op partijen voor, vroeger bereidde ik me op schaakpartijen voor door te gaan biljarten en omgekeerd. In die tijd speelde ik hoofdklasse driebanden, 1e klasse kader (!!) en overgangsklasse libre. Schaken is leuker maar biljarten is gezelliger, kunt nog een beetje kletsen tussendoor. Tegenwoordig dart ik nog wel eens, dat lukt niet maar is wel gezellig en ook een cafesport.

Wat vind je belangrijker: de interne- of de externe competitie ?

De interne competitie vind ik niet zo belangrijk, dat is een beetje klojen en een puntje maken.

Kun je van de externe ook zeggen..

Mja..., maar de vrijdagavondcompetitie, ook de meerkampen, is niet zo belangrijk, een beetje oefening. Vandaar ook dat ik de interne geen goede graadmeter vind voor de samenstelling van teams. Daarover is op het moment een hele discussie gaande, er zijn er die willen alleen maar in het eerste spelen, maar daar kunnen er maar 8 in en geen 10.

Met 6 uit 6 aan bord 1 van het 2e hoor ik eigenlijk ook in het 1e thuis, maar ja, dan verzwakt het 2e weer.

Overigens heb ik ongeveer '86/'87 een seizoen met 12 uit 12 gehad; ook niet mis.

Ik heb wel een paar seizoenen vast in het 1e gespeeld maar niet goed gescoord. De oorzaak weet ik niet, zal wel psychologisch zijn, je zit op een gegeven moment van jezelf te verliezen. Als het slecht gaat ben je je zelfvertrouwen kwijt, na 1 zet weet je al niet meer wat je moet doen en heb je eigenlijk al verloren.

De psychologische kant is in het schaken heel belangrijk, als je tegenstander met veel zelfvertrouwen zit te spelen en een stuk weggeeft zal de tegenstander wellicht spoken zien en fouten gaan maken. Waarmee we weer terug zijn bij Lasker.

Het 2e is kampioen geworden, had je dat verwacht ?

Ja.

En volgend seizoen ?

Weer kampioen worden natuurlijk, wat een vraag.

Sorry; wat vind je van de club Overschie ?

Hele gezellige club, komen veel nieuwe leden bij. Hoewel, als de nieuwe RSB regels het niet onnodig maken zou ik graag een analyseteam zien dat zich met afgebroken partijen bezighoudt.

Genoeg gepraat: partijen !

De eerste is een KNSB partij; een echte hakpartij waar op het eind iedereen bij mijn bord stond en zo'n beetje alle stukken in stonden. Mijn tegenstander (Deeleman) speelde plotseling d4, wat ik niet gezien had maar desondanks verkeerd was.

Tegen Legemaat win ik met een lange combinatie de dame.

Daarna een Kurzpartie tegen Kloek.

Tenslotte een hele mooie tegen Daan Smit (niet de DS die nu bij ons speelt, maar een veel sterkere), een Pirc waarin Daan een combinatie begon die ik met een fraaie tussenzet weerlegde.

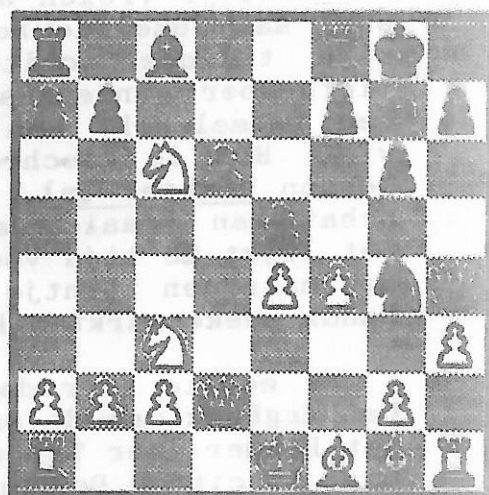
Hij probeerde daarna nog wel te wat te klojen maar dat werd genadeloos afgestraft.

Zo hoort het ook.

Wit: A Everwijn
Zwart: D W Smit

13 augustus 1976

1. e2-e4 d7-d6
2. d2-d4 Pg8-f6
3. Pb1-c3 g7-g6
4. f2-f4 Lf8-g7
5. Pg1-f3 c7-c5
6. Lc1-e3 c5xd4
7. Pf3xd4 Pb8-c6
8. Dd1-d2 Pf6-g4
9. Le3-g1 0-0
10. h2-h3 e7-e5
11. Pd4xc6 Dd8-h4

12. g2-g3 Dh4xg3
13. Lg1-f2 Dg3-f3
14. Pc6-e7 Kg8-h8
15. Th1-g1 e5xf4
16. h3xg4 Tf8-e8
17. Lf1-e2 Lg7xc3
18. Lf2-d4

Zwart geeft het op.

IN MEMORIAM

MICHAEL TAL

De schaakwereld is een kleurrijk figuur armer. Op zondag 28 juni 1992 overleed de in Riga geboren Letse grootmeester Michael Tal. Iedereen met een klein beetje interesse voor schaakgeschiedenis kent en heeft wel eens partijen van hem nagespeeld. Hij heeft vooral naam gemaakt met zijn speculatieve offers. Boven iedere discussie verheven staat zijn enorme schaaktalent. Op 23 jarige leeftijd werd hij al wereldkampioen door de grote Botwinnik te verslaan. Met name door zijn zwakke gezondheid (nieraandoening) en prettige levensstijl (roken & wodka) verloor hij de wereldtitel alweer snel aan dezelfde Botwinnik. De levensgeschiedenis van Tal en zijn talloze schitterende partijen zijn de ware schaakliefhebber genoegzaam bekend. Een tijdje geleden vond ik op een rommelmarkt een boekje waarvan ik het betaan niet eens wist. Het is geschreven door Withuis en Bouwmeester en heet gewoon Michael Tal. Het is al uitgegeven in 1961 en bevat een schat aan fraaie partijen en verdere achtergrondinformatie. Het lijkt me tijd voor een herdruk zou ik zo denken. Het koste mij maar een tientje, het snuffelen op rommelmarkten en tweede hands boekenmarkten kan ik ten zeerste aanraden.

De eerste keer dat ik iets las over Tal was in het boekje Het dagboek van de match Spasski-Fischer door Donner. Het stuk dat Donner over Tal daarin schreef maakte een enorme indruk op mij. Ik citeer Donner:

Het is waar dat sommige spelers hun tegenstanders lijken te beheksen. Dat zei men van Lasker, dat zei men van Tal en dat lijkt nu bij Fischer ook wel zo. Tal wist partijen te winnen (o.a. een zeer beruchte tegen Spasski in het begin van de jaren zestig), op een manier, dat de objectieve waarnemer achteraf alleen nog maar kon constateren dat hij zijn tegenstander gek had gemaakt.

Zelf heb ik zeer onder Tal geleden. Het is moeilijk hier iets zinnigs over te zeggen. Er ging iets van hem uit, een fluïdum, iets, dat uiterst onaangenaam was. Men voelde als het ware een weemakende haat op zich afkomen, die verlamdend werkt. Men speelde moeilijk tegen hem en wanneer men beter stond werd de tegendruk zo groot dat de fout die men dan maakte welhaast als een opluchting kwam. Ik heb tegen Tal nimmer een partij ook zelfs maar remise gemaakt. Een zeer verstandig iemand vroeg mij of ik gehinderd werd door de lijfelijke aanwezigheid van Tal en of misschien zijn biologerende werking op mij weg zou vallen als we in twee verschillende ruimten zouden spelen. Deze zeer goede vraag bracht mij tot diep nadenken, want ik realiseerde mij dat de desastreuze invloed op mij dan nog sterker zou zijn.

Toen Timman in 1985 in Montpellier uitgerekend tegen deze Tal een barragematch moest spelen om zich te kunnen plaatsen voor de kandidatenmatch van het wereldkampioenschap was ik er niet gerust op. In zijn boek Het smalle pad verhaald Timman de

eerste keer dat hij tegen Tal speelde. Ik citeer:
Voor het eerst speelde ik tijdens de Olympiade in Skopje tegen Tal. Zijn wilde, onvervaarde aanvalsspel had al plaats gemaakt voor de solide, praktische aanpak. De verhalen over zijn hypnotische blik had ik nooit geloofd, maar aan het begin van de partij voelde ik toch iets. Bedeesd wilde ik een sigaretje opsteken. Mijn handen tasten in mijn broekzak naar lucifers, toen ineens een hoge vlam voor me verscheen. Tal had de aansteker met zijn linkerhand aangeknipt, de rechter die vergroeid was tot een klauw met drie vingers, gebruikte hij om zijn eigen sigaretten in te houden. Dat vuur en die ogen erachter. Snel en kansloos verloor ik de partij.

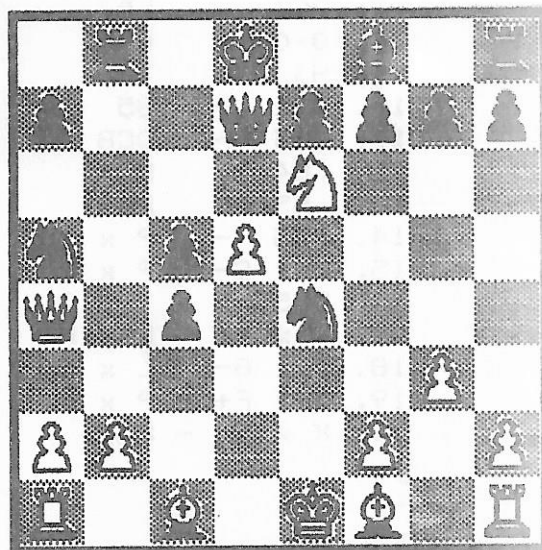
Zou Timman wel opgewassen zijn tegen de 'Tovenaar van Riga'? Hoewel Timman als nuchter bekend staat kreeg hij het nog zeer moeilijk. Het werd enorm spannend. De match eindigde in 3-3 en Timman plaatste zich daarmee voor de kandidatenmatch.

In 1988 speelde Timman weer een match tegen Tal. In deze KRO-match begon Timman goed en kwam op voorsprong. Echter de vierde en vijfde matchpartij won Tal (en daarmee de match). Bij de vijfde partij was ik aanwezig. De uitstraling van Tal was nog steeds onmiskenbaar angstaanjagend (terwijl het een reuze aardige man schijnt te zijn). Ik was onder de indruk van het spel van Tal, vooral de manier waarop hij vanuit het middenspel afwikkelde naar een gewonnen eindspel en het hoge tempo waarin hij zijn zetten uitvoerde. Speculatieve offers had hij absoluut niet nodig. Hieronder volgt de partij:

Tal - Timman

KRO-match, vijfde partij 1988

1. Pf3	Pf6	8. Pcb5	Pxe4
2. c4	c5	9. Pe5	Ld7
3. Pc3	Pc6	10. Pxd7	Dxd7
4. g3	d5	11. Da4	Tb8
5. d4	dxc4	12. Pc7	Kd8
6. d5	Pa5	13. Pe6	...
7. e4	b5		
ZIE DIAGRAM 1.			
13. ...	fxe6	26. Kd2	Kc8
14. Dxa5	Dc7	27. Lg2	Lf6
15. Dxc7	Kxc7	28. Ke2	Lg5
16. Lf4	Pd6	29. Lxd6	exd6
17. 0-0	g6	30. Tb1	Te8
18. Le5	Tg8	31. Ld5	Ld8
19. dxe6	Lg7	32. Kd3	Lb6
20. f4	g5	33. Tf1	Te7
21. Td2	gxf4	34. Ke4	c4
22. Lxf4	Tb4	35. Tf8	Kc7
23. a3	Ta4	36. Kf5	Zwart geeft het op.
24. Tc2	c3		

De laatste keer dat ik Tal zag was bij de kroketten balie van het Interpolis toernooi 1991, hij zag er toen erg slecht uit. Wat overblijft zijn vele prachtige partijen waarbij zijn plezier in het schaken aanstekelijk werkt.

Persoonlijk Kampioenschap van de R.S.B.
1992

(Of te wel)

"mijn eerste schrede richting Gary Kasparov".

Sedert mijn lidmaatschap van dit genootschap had ik al plannen om aan dit kampioenschap mee te doen.

Aangezien alleen Johan Quist dezelfde intentie had, deden er slechts twee spelers van S.G.O. mee.

Beide spelers waren ingedeeld in de juiste klasse, dat wil zeggen Johan Quist in de hoofd-groep en ondergetekende in groep C.

Het begin verliep enigszins voorspoedig.

Alle spelers van S.G.O. begonnen met een vol punt maar de manier waarop was niet om over naar huis te schrijven, maar ja een punt is een punt.

Na dit begin was de pijp leeg bij ondergetekende die uiteindelijk uit kwam op 3 uit 7 partijen.

Bij Johan Quist was sprake van vele pieken en dalen wat hem alsnog bracht op een gedeelde tweede plaats met de score van 5 uit 7 partijen.

Ondanks het karige aantal punten van uw scribent, hierbij de enige partij die het aankijken enigszins waard was.

Wit : Dhr. Blok

Zwart : Dhr. Bothof

1. E4 - C5
2. PC3 - PC6
3. G3 - G6
4. LG2 - LG7
5. D3 - D6
6. F4 - PF6
7. PF3 - LD7
8. 0-0 - 0-0
9. H3 - TB8
10. TB1 - B5
11. LE3 - DC8
12. G4 - H5
13. E5 - PH7
14. PG5 - P x G5
15. F x G- P x E
16. PD5 - TE8
17. G x H- L x H
18. H x G- L x G
19. G x F+ - P x F
20. K x G - PE5

21. KG3 - DC6
22. C4 - B x C
23. D x C - P x C
24. DF3 - PE5
25. DE4 - TB4
26. DH1 - TG4 +
27. KH3 - DA4
28. B4 - D x A2
29. LF4 - DA3 +
30. PE3 - T x F
31. T x F - D x E +
32. TF3 - P x F
33. KG4 - P x G5
34. KF5 - TF8 +
35. KG4 - DF3 +
36. K x G5- DF5 +
37. KG6 - TF6 +
38. KH5 - TH6 ++
0 - 1

Dick Bothof.

Wit : Albert Segers (SGO)
Zwart: F. Zeven (!) (Philidor L.)
KNSB-3D 4e ronde, 7 december 1991

1.e2-e4 e7-e6 2.d2-d4 d7-d5 3.e4-e5
c7-c5 4.Pg1-f3! De weerlegging van
het Frans, zoals Steinitz al
bevroedde. Tevens een eerste aanzet
voor de bekroning van de noeste
arbeid van v/d Herik c.s.: Wit
begint en wint, aangetoond middels
de 'brute force' van 2000 parallel
geschakelde supercomputers. Mijn
enige probleem in deze variant is
dat ik gewonnen stellingen niet zo
goed kan afmaken als de
computer.... 4...Pb8-c6 5.Lf1-d3
c5xd4 6.O-O Dd8-c7 7.Lc1-f4 Lf8-c5
8.Pb1-d2 Pg8-e7 9.Tf1-e1 Lc8-d7
10.a2-a3! h7-h6 11.b2-b4 Lc5-b6
12.Pd2-b3 g7-g5 13.Lf4-g3 O-O-O
14.Ta1-c1 Td8-g8 Zie diagram 1.
15.c2-c4! Maakt er nu een echt (en
winnend!) pionoffer van. 15...
d4xc3ep 16.Tc1xc3 h6-h5 17.h2-h4
g5-g4 18.Pf3-d4!? Met 18.Pfd2 of
zelfs 18.Ph2 (18.Pg5? Tgx5!) kan
wit op stukwinst spelen middels b4-
b5 (18... a6 19.a4). Zwart krijgt
dan echter lastig tegenspel middels
18... Pf5! 18...Lb6xd4! Hiermee
voorkomt zwart stukverlies. Wit
houdt echter meer dan voldoende
compensatie voor de pion. 19.Pb3xd4
Dc7-b6 (dr. Dxd4) 20.Pd4-b5 Kc8-b8
21.Pb5-d6 Tg8-f8 22.Tc3-c5 a7-a6
23.Dd1-d2 Pe7-c8 24.Te1-c1 Pc8xd6
25.e5xd6 Tf8-c8 Zie diagram 2.
26.Dd2-f4? Een slag in de lucht,
die alleen maar de zwarte
pionnenwals uitlokt. Direct 26.b5!
was sterk genoeg: 26... axb5
27.Txb5 +/-; 26... Pa7 (dr. Txc5)
27.Tc7! +/- 26...f7-f5 27.b4-b5 e6-
e5! (zwart kan nu counteren)
28.Df4-g5 f5-f4 Zie diagram 3.
29.b5xc6 Tc8xc6? (Lxc6 was veel
sterker) 30.Tc5xc6 Ld7xc6 31.Dg5xe5
(met een schuin oogje naar h8)
31...f4xg3 (de zwarte stelling was
al hopeloos: op Te8 volgt simpel
Dxf4) 32.De5xh8+ Kb8-a7 33.Dh8-f6
Db6-b2 ??! (koffiehuis trucje)
34.Df6xb2 1-0

NIC key: FR 3.3.3
Opmerkingen: AJS

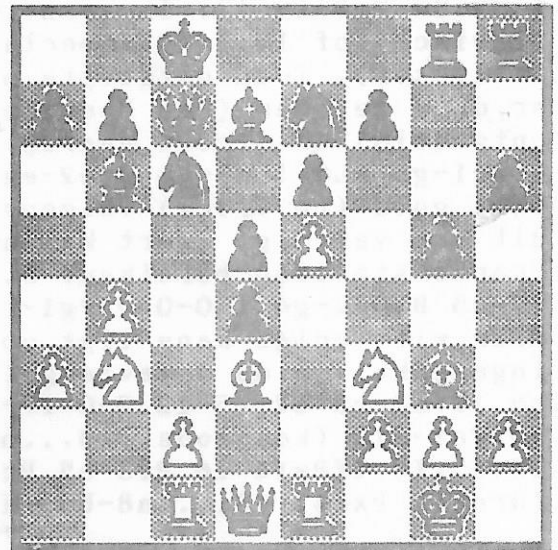

Diagram 1.

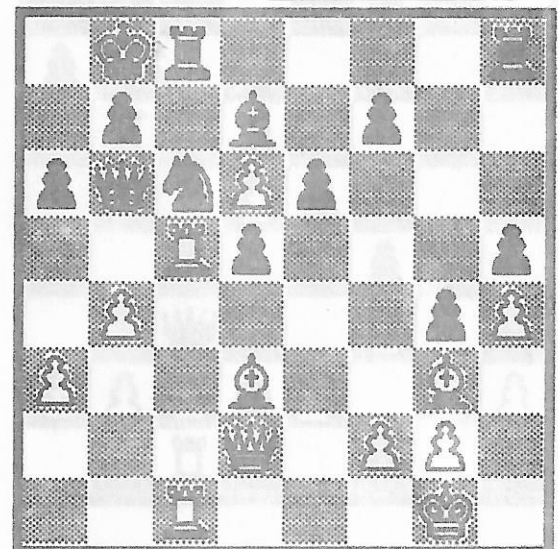

Diagram 2.

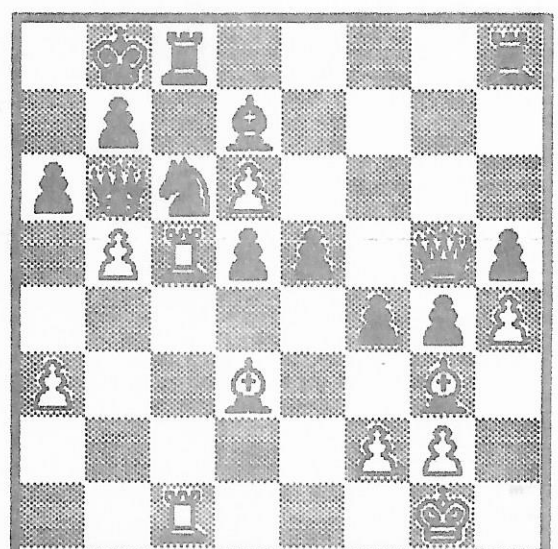
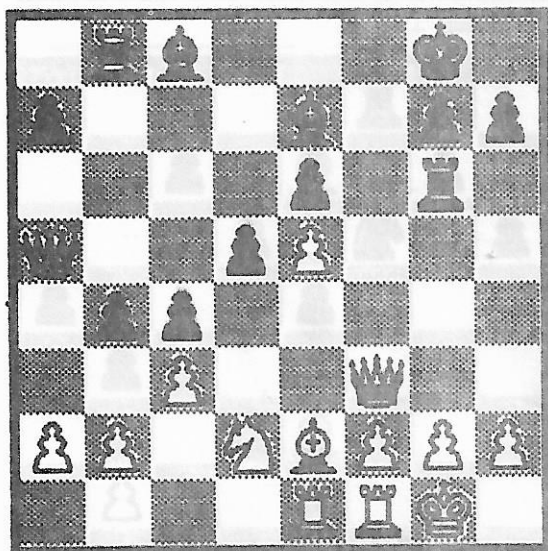

Diagram 3.

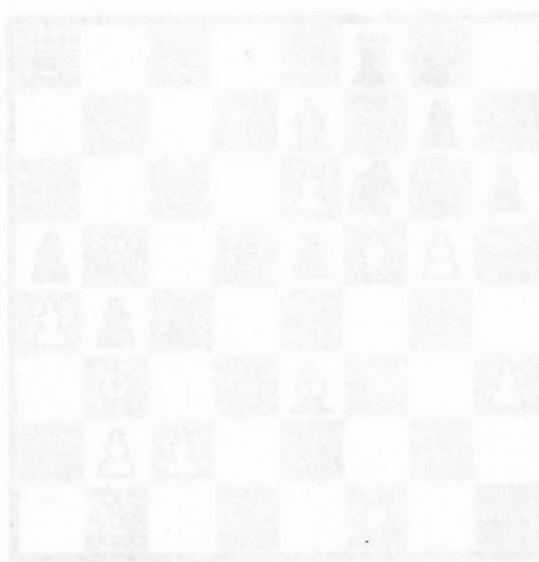
Wit : Ko van Harm (Desisco WGM)
Zwart: Albert Segers (SGU)
KNSB-3D 6e ronde, 22 februari 1992

NIC key: QP 7.7
Opmerkingen: AJS

1.d2-d4 Pg8-f6 (?) Ik aarzelde tussen 1... d5 (degelijk Slavisch) of 1... g6 (speciale Koningsindier of Pirc uitlokker). Toen ontglipte me 1... Pf6. 'Wat doe je nou?' ging er door me heen (het Boedapester gambiet ben ik immers al ontgroeid) en direct daarop: 'als hij maar geen 2.Lg5 speelt'.
2.Lc1-g5 PLOF! e7-e6 3.e2-e4 Lf8-e7 4.Lg5xf6 Le7xf6 5.e4-e5?! Niet goed (te vroeg) volgens goeroe Quist en dat blijkt ook wel uit het vervolg. Zwart kan nu een voordelige (lees speelbare) Franse stelling bereiken. 5... Lf6-e7 6.Pb1-d2 d7-d5 7.Lf1-d3 c7-c5 8.Dd1-g4?! 0-0 9.Pg1-f3 c5-c4!? Misschien een beetje laf, maar wits enige kans ligt op de koningsvleugel en dat wordt nu ingeperkt. Op de damevleugel gaat ie toch kapot. 10.Ld3-e2 Pb8-c6 11.c2-c3 b7-b5 12.0-0 f7-f6! (houdt wit lekker bezig)
13.Ta1-e1? (kansloos) 13...b5-b4 14.Dg4-g3 Dd8-a5 (-/+)
15.e5xf6 Tf8xf6 16.Pf3-e5 Pc6xe5 17.d4xe5 Tf6-g6 18.Dg3-f3 (dreigt Pxc4) 18...Ta8-b8 Zie diagram.

Het is totaal uit, en dat na 18 zetten met zwart (en vingerfout). Het lijkt wel alsof ik al jaren Frans speel i.p.v. weerleg (...)
Wit verliest sowieso een pion zonder enig tegenspel, maar moet ook nog eens rekening houden met Lb7 + d5-d4. 19.Le2-d1 b4xc3
20.Ld1-c2 Een laatste vertwijfelde poging om het tij te keren (20.bxc3 Dxa2 -/+; 20.Dxc3 Dxc3 21.bxc3 Tb2 -/+) 20...c3xd2 en wit geeft op (21. Lxg6 hxg6 -/+ en dus niet 21... dxe1D?? 22.Df7+ Kh8 23.De8 en mat). 0-1

Aanklacht

*"Das Schach ist nur durch die Fehler existenzberechtigt."
(S.G. Tartakower)*

Zoals iedere schaker weet, wijken de regels voor snelschaakpartijen iets af van die voor normale partijen. Het meest in het oog springende verschil is wel dat de koning geslagen mag worden (waarmee een eeuwenoude behoefte van de mens gelegaliseerd is), maar daar wil ik het hier niet over hebben. Mijn aanklacht is gebaseerd op artikel 10f van het FIDE-reglement voor 5 minutenpartijen (1989). Overigens is voor het vervolg van deze verhandeling ook artikel 10e van belang, zodat ik beide hieronder zal geven.

De onbesliste partij

10. Een partij is remise:

(...)

- e) als beide spelers onvoldoende materiaal hebben voor een mogelijk mat (alleen bij koning tegen koning, koning en looper tegen koning, koning en paard tegen koning, koning en looper tegen koning en looper met lopers op diagonalen van dezelfde kleur);
- f) als een speler onvoldoende materiaal heeft voor een mogelijk mat zoals beschreven in art. 10e) en de vlag van zijn tegenstander het eerst valt.

Interessant van art.10e is dat er een uitputtende opsomming in staat, bij welke materiële verhoudingen een partij remise is volgens 10e en dus automatisch ook wanneer dit niet het geval is. Bij de kritische lezer zal deze opsomming direct de volgende vraag oproepen: waarom is een partij alleen bij gelijke lopers remise?

Het antwoord is duidelijk. Stel, op het bord staat de volgende stelling:

wit: Kh3, Lh5
zwart: Kh1, Lg1

Wit aan zet geeft mat in één¹ en dus is het onzin als zwart in die stelling remise zou kunnen claimen. Hetzelfde geldt in de volgende stelling:

wit: Ke3, Le4
zwart: Ke6, Le5

De speler, die in deze stelling door z'n vlag gaat, verliest. Weliswaar ken ik buiten mijzelf niemand, die zich vanuit deze stelling mat laat zetten, maar omdat dit theoretisch mogelijk is wordt er toch een nul uitgedeeld. Terecht natuurlijk, want een wedstrijdleider moet zijn beslissing onafhankelijk van de speelkracht van de betreffende spelers nemen. De essentie van art.10e is, dat de partij verloren is voor de door de vlag

¹ Lf3

gaande speler, wanneer hij middels louter reglementaire zetten (dus niet door het weggeven van de koning) nog kan verliezen. De volgende stelling is in dit opzicht illustratief:

wit: Kd3, Le5, pi.b4, c5, d4, f4, g3
zwart: Kf7, pi.b5, c6, d5, f5, g4

Een reglementaire remise.

Tot hier is er nog weinig aan de hand. Het volgende voorbeeld toont echter duidelijk aan, dat art.10e en f met elkaar in strijd zijn². Stel, u hebt wit in de volgende stelling:

wit: Kc1, Pb4
zwart: Ka1, pi.a3

Zwart is aan zet en u geniet nu al van het moment dat u (na het gedwongen a3-a2) met Pc2 mat kunt zetten. Kennelijk geniet ook de zwartspeler van dit vooruitzicht, want hij denkt nu al 2 minuten na en omdat we aan het snelschaken zijn gaat hij inderdaad door zijn vlag. "Hij verliest zeker liever op tijd dan door mat", denkt u en u twijfelt nog of het punt door tijdsoverschrijding zult claimen dan wel net zult doen of u niets door hebt.

Helaas, het hoeft al niet meer, want de zwartspeler claimt tot uw verbazing remise, zich beroepend op art.10f. Na verbazing komt een machteloos ongeloof, want de wedstrijdleader kan niet anders dan de remise toekennen.

Natuurlijk gaat u in beroep tegen deze beslissing: "Het is mat in één!!" bijt u de wedstrijdleader toe. Deze laatste staat op het punt u alsnog gelijk te geven, maar dan grijpt de zwartspeler in:

"Wie zegt mij, dat u die matzet ook gespeeld zou hebben?"

- "Dat lijkt mij vrij duidelijk."

"Misschien wel, maar geldt dat ook in deze stelling?"

wit: Kf1, Pe2
zwart: Kh1, pi.h3

² De idee achter art.10e is, dat een speler niet kan verliezen, wanneer mat onmogelijk is. In aanvulling hierop stelt 10f, dat een speler evenmin kan verliezen, wanneer mat onmogelijk is ingeval de tijdsoverschrijdende speler al zijn materiaal zou weggeven. Zonder art.10f zou een speler het slachtoffer kunnen worden van zijn eigen materiële overschot. Art.10f lijkt daarom redelijk, maar dan begrijp ik niet waarom deze redenatie niet opgaat i.g.v. ongelijke lopers, omdat dan art.10e geldt. Ik zie geen principiële verschil tussen een stelling met ongelijke lopers en een stelling met K+L tegen K+pi., van waaruit een stelling met ongelijke lopers zou kunnen ontstaan (of dit ook gebeurt is van secundair belang en hierop dient m.i. niet door spelregels te worden geanticipeerd).

"Wit is aan zet, maar ik moet eerst nog maar zien, of hij ook het, overigens geforceerde, mat vindt. Deze stelling is dus evenals de partijstelling remise volgens art.10f, althans wanneer zwart's vlag valt."

Aldus zijn wij aangekomen bij een voor schakers letterlijk levensbelangrijke vraag: mag een wedstrijdleader een speler remise toekennen, wanneer deze nog middels reglementaire zetten kan verliezen?

Het lijkt mij duidelijk dat deze vraag negatief beantwoord dient te worden. Een wedstrijdleader mag zeker niet vooruitkijken in een stelling, om zijn beslissing af te laten hangen van wat in zijn ogen de meest waarschijnlijke gang van zaken zou zijn geweest, wanneer de partij normaal was voortgezet. Of die vooruitblik nu één, vier of twintig zetten diep is, doet hierbij niet terzake: reglementen dienen in de eerste plaats volstrekt objectief te zijn. Zoniet, dan bemoeit een wedstrijdleader zich niet alleen op onreglementaire wijze met de partij van anderen, maar pleegt hij ook een fatale aanslag op het bestaansrecht van de schakers, omdat hij hen het recht ontnemt, fouten te begaan. Immers, zonder het schaakspel zijn er geen schaakspelers en via het motto van dit artikel leidt dit onvermijdelijk tot de volgende stelling:

"Die Schachspieler sind nur durch die Fehler existenzberechtigt."

Als schakers het recht op het maken van fouten wordt ontnomen, ontnemt men hen tegelijkertijd hun bestaansrecht. En het bestaansrecht, dat is nu juist wat na vele eeuwen strijd in allerlei Universele Verklaringen als eerste en hoogste artikel is opgenomen!

Conclusie:

De FIDE is een barbaarse organisatie, daar zij opereert in strijd met de Rechten van de Mens. Art.10f dient uit het snelschaakreglement te worden geschrapd.

Hans van Vooren